

Laureaat Benno Premselaprijs 2002

Riekje Swart (Georgetown/Penang, 1923) opende in 1964 de deuren van Galerie Swart aan de Keizersgracht. Om het belang van die gebeurtenis te onderkennen, moet men zich realiseren dat er in die tijd maar vier of vijf galeries in Amsterdam te vinden waren. Riekje Swart behoort ontegenzeggelijk tot de pioniers van de Nederlandse moderne kunstwereld. Reeds vanaf het begin bracht zij alleen de kunstenaars die haar fascineerden en al snel vestigde Riekje Swart haar reputatie met het geometrisch abstracte werk van Bob Bonies, Ad Dekkers en Peter Struycken en van hun geestverwanten zoals Gerhard von Graevenitz en Adolf Luther uit Duitsland, Richard Lohse en Christian Megert uit Zwitserland en Francois Morellet uit Frankrijk.

Die reputatie werd door Swart niet uitgebuit, in tegendeel: zij lanceerde steeds weer nieuwe richtingen, zoals het programma van de Parasol Press met kunstenaars als Agnes Martin, Brice Marden, Robert Ryman, Robert Mangold en Richard Tuttle in de jaren zeventig en daarbij aansluitend de Nederlandse kunstenaars Rob van Koningsbruggen en Rudi van de Wint. Vanaf het begin van de jaren tachtig volgden een keur aan groepen zoals de vier kunstenaars Bianchi, Ceccobelli, Dessi en Gallo uit Rome, de Figuration Libre uit Frankrijk, de Mülheimer Freiheit en de Gruppe Normal (vooral Milan Kunc en Peter Angermann uit Duitsland), de Pattern Art uit Amerika en daaraan verwante Nederlandse kunstenaars als Cecile van der Heiden, Bert Bogaert, Ludmilla Danon en de beeldhouwers Joost van den Toorn en André van de Wijdeven. Deze bijna onnederlandse lijst met namen van internationale kunstenaars laat zien hoe Riekje Swart durf toonde in haar programmering, het onbekende niet schuwde, en haar belangstelling voor het eigentijdse bleef voeden. Decennia lang heeft zij kansen geboden aan jonge kunstenaars en steevast een niet aflatende betrokkenheid getoond met de wereld van de beeldende kunst.

Met de toekenning van de Benno Premselaprijs wil de Commissie Oeuvreprijzen accentueren dat Riekje Swart met haar uitgesproken programma van historisch belang is in deze voor Nederland onuitwisbaar galerie.